

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 15356/2022
10.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиља АА и ББ, обе из ..., које заступа пуномоћник Иван В Ђаловић, адвокат из ..., против тужене ВВ из ..., коју заступа пуномоћник Драган Драгојевић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиља изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2546/21 од 18.05.2022. године, у седници одржаној 10.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиља, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2546/21 од 18.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу П 346/2020 од 17.05.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље АА и тужена је обавезана да тужиљи исплати износ од 800.000,00 динара, на име неисплаћеног дела премије са законском затезном каматом од дана подношења тужбе до исплате. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље ББ и тужена је обавезана да тужиљи исплати износ од 700.000,00 динара, на име неисплаћене премије са законском затезном каматом од дана подношења тужбе до исплате. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиљама накнади трошкове парничног поступка у износу од 687.350,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2546/21 од 18.05.2022. године, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда и у тачки 1. одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље АА којим је тражила да се тужена обавезе да јој исплати износ од 800.000,00 динара, на име неисплаћеног дела премије са законском затезном каматом од дана подношења тужбе до исплате, а у тачки 2. одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље ББ, којим је тражила да се тужена обавезе да јој исплати износ од 700.000,00 динара, на име неисплаћеног дела премије са законском затезном каматом од дана подношења тужбе до исплате. Ставом другим изреке,

тужиље су обавезане да туженој накнаде трошкове парничног поступка у износу од 381.225,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиље су благовремено изјавиле ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, између тужиља и тужене, није постигнут споразум о заједничком улагању новца и поделе евентуалног добитка, поводом куповине срећки Државне лутрије Србије (лото и гребе), односно у погледу улагања у заједнички „посао“ јасним договором о количини новца који се улаже, а који представља остварени бакшиш или новац сваке од њих, те начина на који би се делила остварена добит. Пракса странака у заједничкој куповини срећки у погледу улагања новца и деобе добити није била дефинисана и мењала се од случаја до случаја. Предметне срећке, међу којима је и добитна (купљена 03.03.2017. године), купљене су тако што су тужиља ББ и тужена, имале намеру да купе цигарете тужиљи АА која је за ту намену дала туженој 300,00 динара, али како је тужиља ББ већ извршила куповину (цигарете су коштале 210,00 динара), тужена јој је дала наведених 300,00 динара. Тужиље су тврдили да је од тих 300,00 динара купљено три срећке (гребе) које коштају по 100,00 динара и један лото листић за 90,00 динара од бакшиша, док је тужена тврдила да је своју срећку (гребу) купила сама, а да је тужиља ББ за наведених 300,00 динара, купила две срећке (гребе) и један лото листић. Након што су огребале срећке виделе су да је срећка коју је тужена огребала добитна и да је добитак 3.000.000,00 динара. Пошто је извршена провера код запослене у Државној лутрији, заказан је термин за пријем новца 06.03.2017. године и туженој је по одбитку пореза исплаћен износ од 2.400.000,00 динара. Тужена, добитак од срећке није поделила са тужиљама.

Другостепени суд је наведено чињенично стање утврдио, након што је отворио расправу на основу члана 383. став 3. и 4. ЗПП, извео доказе које је оценио у смислу члана 8. тог закона и закључио да тужиље нису доказале основаност свог потраживања, јер нису доказале да је постојао јасан споразум о удруживању средстава у циљу остваривања неке одређене имовинске добити и њене поделе (евентуално оствареног добитка од игара на срећу) у смислу чланова 736, 739. и 756. Српског грађанског законика, односно да су закључиле уговор о ортаклуку (на који се тужба позива) или неки други уговор који би садржао све битне елементе уговора у смислу одредаба Закона о облигационим односима, а који би водио расподели евентуално остварене добити од игара на срећу. С обзиром да није било јасно дефинисане обавезе ни у погледу висине и врсте улагања, ни у погледу поделе заједничке добити, по становишту другостепеног суда међу странкама није постојао споразум о природи уговора, основу и предмету обавезе, већ неспоразум у смислу члана 63. ЗОО, у ком

случају уговор не настаје. Зато је другостепени суд одбио тужбене захтеве тужиља као неосноване.

По становишту Врховног суда другостепени суд је супротно наводима ревизије, правилном оценом изведених доказа на расправи у смислу члана 8. ЗПП утврдио чињенично стање и правилном применом материјалног права одлучио о тужбеном захтеву.

Играма на срећу, према члану 2. Закона о играма на срећу ("Службени гласник РС", бр. 88/2011, 93/2012, 30/2018, 95/2018, 91/2019), сматрају се игре у којима се учесницима, уз наплату, пружа могућност да остваре добитак у новцу, стварима, услугама или правима, при чему добитак или губитак не зависи од знања или вештине учесника у игри, него од случаја или неког неизвесног догађаја.

Према параграфу 723. Српског грађанског законика, који се примењује као правно правило на основу члана 4. Закона о неважности правних прописа донетих пре 06.04.1941. године и у току непријатељске окупације, уговор о ортаклуку настаје када се два или више лица споразумеју да уложе свој рад или и ствари своје ради постизања користи коју ће међу собом делити. Параграфом 727. СГЗ прописано је да оно што је уложено у ортачки посао, сачињава главницу ортаклука и припада свима заједнички. Што би који ортак изван тога још имао, оно не припада овамо, него је његово сопствено одељено добро. Параграфима 736. и 739. истог Закона регулисана је подела добити, а сам престанак ортаклука регулисан је параграфом 756. СГЗ.

Да би настао уговор о ортаклуку, неопходно је да се уговарачи споразумеју о његовим битним елементима. Иако је уговор о ортаклуку специфичан у односу на остале облигационоправне уговоре, као његови битни елементи се издвајају имовина ортаклука, ортачки удели, циљ који ортаци желе постићи и трајање уговора о ортаклуку. Која врста имовине и колики удео се уноси у ортаклук, дефинише се самим уговором. Да би се неко сматрао ортаком, неопходно је не само да је унео неку имовинску вредност у ортаклук, већ и да учествује у подели заједничке добити. Наведена два елемента уговора о ортаклуку морају бити јасно дефинисана.

Опште правило је да је уговор закључен када су уговорне стране постигле сагласност о битним састојцима уговора (члан 26. ЗОО), а када одређена врста уговора није формални уговор, то се у недостатку писане форме његово постојање и битни елементи доказују другим доказним средствима. Другостепени суд је на основу оцене изведених доказа и резултата целокупног поступка, по свом уверењу закључио да тужиље нису доказале основаност потраживања, јер нису доказале постојање усменог споразума са јасно дефинисаном врстом и висином ортачких удела који би за последицу имали стицање добити уз остварење услова – постизања добитка у играма на срећу и подели заједничке добити. Слободна оцена доказа значи вредновање доказа на основу којег суд „по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа као целине“, те на основу резултата целокупног поступка одлучује које ће чињенице узети као доказане. Начело слободне оцене доказа карактерише одсуство законом утврђених правила о избору доказа и њиховом рангирању према доказној снази, па суд у сваком конкретном случају слободно формира своје уверење о доказаним, односно недоказаним чињеницама. Наиме, на расправи пред другостепеним судом изведени су докази саслушањем парничних

странака, читањем писаних доказа и записника о саслушању сведока, па се неосновано ревизијом тужиља указује да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 383. став 3. и члана 8. ЗПП, пошто је побијану пресуду засновао на другачијој оцени доказа изведених пред првостепеним судом, без непосредног саслушања свих сведока. Супротно наводима ревизије, другостепени суд је био овлашћен у смислу члана 384. став 1. ЗПП, да на расправу позове странке, односно њихове законске заступнике и пуномоћнике, као и оне сведоке и вештаке за које одлучи да се саслушају. На расправи и у поступку пред другостепеним судом примењују се одредбе о главној расправи пред првостепеним судом (члан 310. до 335.) како је то прописано одредбом члана 385. ЗПП. По члану 331. ЗПП на који упућује наведена одредба, ако се рочиште држи пред измењеним већем, односно судијом појединцем, главна расправа мора да почне изнова, али суд може да донесе одлуку да се поново не саслушавају странке, сведоци и вештаци и да се не врши нов увиђај, већ да се прочитају записници о извођењу ових доказа. У складу са наведеним другостепени суд је имао могућност да изврши оцену доказа и формира свој закључак о постојању споразума о улагању средстава у игру на срећу и начину деобе евентуалног добитка. Следом наведеног, као неосновани су оцењени сви наводи ревизије о погрешној примени материјалног права којима се заправо оспорава доказни поступак и оцена изведених доказа од стране другостепеног суда, који је супротно наводима ревизије, био овлашћен да на основу расправе утврди другачије чињенично стање него оно што је у првостепеној пресуди.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић